

פרק מתוך הספר "שבילי הגורל" של ההכשרה ב-אהרנסדורף
(Ahrensdorf) בגרמניה.
מתורגם מגרמנית לעיברית

רות וייל ממעין צבי

קיבלתי על עצמי אחריות גדולה מאוד והייתי אז רק בת 22.

הגעתי בקיץ 1936 לארנסדורף (Ahrensdorf), בעצם על מנת לבקר את אחי אלכס, שהיה שם אחד הראשונים לקבלת הכשרה חקלאית. הנס ווינטר ובן דודי מרטין גרסון, שכנעו אותי להישאר במקום. הטילו עלי את התפקיד של הניהול הכלכלי, כאשר זה כלל את הנהלת המטבח ואת הדאגה לרווחת כל בני המקום. כל זה הסתכם בחבילה גדולה של אחריות. אחרי הכול, נמצאו במקום 60 נערים ו-20 נערות.

הייתי עסוקה מעל הראש וגם רבצה עלי הרבה מאוד אחריות. אבל כל זה הייה צריך להיות, מאחר והייה למקום חשיבות רבה בחיי הנערים ורווחם. הייה לנו תקציב למטבח של DM 1 ליום, עבור כול אחד, ולפעמים אפילו קצת פחות. זה הספיק, מכיוון שזה הייה חייב להספיק. בנוסף לתקציב הייתה התוצרת החקלאית של המקום. תוצרת זו עזרה לכלכלת המטבח. הייה לנו חלב מהפרות, כמוכן תוצרת מלול תרנגולות גדול מאוד. זה פעל די טוב עד לשנת 1938. החל משנת 1939 התחילו קשיים. אסור הייה לשחוט תרנגולות וגם חלק לא מבוטל של הביצים היינו חייבים למסור למוסדות ממשלתיים בעיר הקרובה.

באותה עת נושא העגבניות קיבל עבורנו חשיבות עליונה: ניתן היה לראות בתוכנית התזונה את חשיבות הנושא. ריבת עגבניות סופקה לארוחת בוקר, ובארוחות צהריים וערב נמצאו על השולחן מרק עגבניות ולחם או אטריות עם רוטב עגבניות.

דיקסי מרקל ו-וילי שמולוביץ יצאו ב-1938 לשוודיה, על מנת להקים שם מקומות הכשרה מחוץ לגרמניה. הם היו מאוד חסרים למערך במקום, מאחר והם היו מדריכים לצעירים.

הייתי נוכחת ביציאתם של כמה קבוצות בדרך לפלסטינה ושוודיה. מתוך כך התבצעו החלפות נערים ונערות באופן תמידי ולא הייה קל להרגיל את החדשים לחיים במקום. כמוכן, פה ושם בודדים קיבלו רישיון לעלות לפלסטינה. הם בדרך כלל יצאו לבדם או בכמה מקרים יחד עם הוריהם. זה בדרך כלל גרם לחלל בחברתנו. ליוצאים הייה צריך לבקש וגם לקבל את רישיון היציאה מאת משטרת גרמניה, בעיר הקרובה. ואומנם החל משנת 1938 קבלנו את

הרישיונות מאת ראש העיר וזה הייה הרבה יותר נוח ופחות מרגש, מאחר וראש העיר פעל באופן יותר ידידותי.

ב-1938, 33 נערים ונערות מווינה הגיעו למקום, תוך יומיים. רוב רובם היו אומללים, מאחר והוציאו אותם תוך יומיים מבתייהם ומשפחותיהם. זה גרם בהתחלה לבלבול גדול מאוד. אבל גם על זה התגברנו. אחרי הכול, הכול הסתדר והם כולם נקלטו על הצד ההכי טוב. העיקר, שהילדים קיבלו מקום בטוח.

כאשר זפל, פרנציק, חיים ואחרים עזבו אותנו ב-1939 על מנת לעלות לארץ, הייתי עצובה מאוד. הייתי מאוד רוצה גם אני לעלות לארץ. אבל לא היה מה לעשות, שהרי רק בחורים הורשו להצטרף לקבוצה זו, עד כמה שאני זוכרת.

אהבתי לטייל עם כלב השמירה שלנו, שהיה בדרך כלל אהוב מאוד ע"י הנערים. מסביבנו היה יער מאוד יפה. אהבתי מאוד לטייל בתוך היער. פעם עליתי על הגיבעה הגבוהה ביותר בסביבה ומשם היה מבט נפלא לעבר כול האזור, עד לשדה התעופה של הדאונים. היה שם שלט שהכניסה אסורה.

החל מ-1939 הרבה מאוד הוראות של המוסדות הנאציים נכנסו לתוקף והיה עלינו לבצע אותם בדיוקנות. ע"י זה היתה לי המון עבודה נוספת ונשיאת האחריות לא נעשתה יותר קלה. כאמור כל מאמצינו היה לטובת הילדים. החל מ-1939 קוצצו גם התקציבים אשר קיבלנו מברלין. היה באפשרותנו איכשהו להמשיך להחזיק את ראשינו מעל פני המים ע"י הספקת התוצרת החקלאית שלנו.

הקבוצה האחרונה של הצעירים מווינה יצאו ב-24.07.1939 דרך עלית הנוער לפלסטינה והגיעו ביחד לקיבוץ מסדה, אשר נמצאה בקרבת ים כינרת. הייה עלי לסדר את כול הרישיונות הוניירות של המוסדות הגרמנים. אומנם ע"י הוצאת הניירות דרך ראש העיר, המפעל הייה באופן יחסי לא כול כך קשה. אני זוכרת היטב, אחרי עזיבתו של הנס ווינטר, מנהל מקום ההכשרה, את מחליפו, מרטין הירש, שהיה בן אדם נפלא ואהוב על כולם. לצערי, גם הוא עזב בקיץ 1939 את אהרנסדורף. הוא נעשה אחראי על קבוצת נערים ונערות שיצאו לפלסטינה, בדרך בלתי לגאלית. הוא, ביחד עם כמעט כול הקבוצה, הוצאו להורג ע"י הצבא הנאצי ביוגוסלוויה ב-1941. זה סיפור נורא שנקרא יותר מאוחר ה-"קלדובו טרנספורט".

מצבי הייה שונה מזה של הצעירים, מאחר והנערים והנערות הגיעו על מנת לעבור הכשרה חקלאית. עלי הייה לשאת באחריות הניהולית והייתי צריכה להיות שותפה להקמת וארגון קבוצות העלייה. אחרי הכול, כל פעילותינו התרכזה במאמצים להציל את כולם, לפני האסון שהתקרב יותר ויותר, וזה למעשה הייה המטרה של כל המפעל "הכשרת אהרנסדורף".

בקיץ 1939 ניתן הייה להרגיש יותר ויותר את הסכנה המתקרבת. באמצע יולי 1939 קיבלתי את הרישיון להיכנס לאנגליה. לכן הייה גם באפשרותי לעזוב את גרמניה. כך, הגיעה שהותי באהרנסדורף לסוף, אחרי שלוש שנים של פעילות נמרצת. הייה זה עבורי פרק זמן חשוב ביותר בחיי.